

Donat Tylman

Doc. dr hab. nauk medycznych

Patomechanika bocznych skrzywień kręgosłupa

Warszawa 1972

Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich

Redaktor prowadzący *Danuta Stasiak*
Redaktor techniczny *Tadeusz Wojdowski*
Korektor *Irena Grzybowska*

Projekt okładki *Hanna Mańczak*

Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa, 1972 r.

Wydanie I. Nakład 3000 + 250 egz. Objętość a.w. = 15,1 = a.d. 11,25.

Papier kredowy kl. III, 90 g, 70×100×16.

Oddano do składania w styczniu 1972 r.

Podpisano do druku i druk ukończono w sierpniu 1972 r.

Zamówienie nr 243/K/72. R-18.

Cieszyńska Drukarnia Wydawnicza, Cieszyn, ul. Pokoju 1.

Cena zł 60.—

Spis treści

1. Osobniczy i rodowy rozwój kręgosłupa	9
Rozwój kręgów i krążków międzykręgowych	9
Rozwój żeber	13
Unaczynienie kręgosłupa	13
Rozwój mięśni grzbietu	15
Pozapłodowy rozwój kręgosłupa	15
Podsumowanie	20
Piśmiennictwo	20
2. Anatomia i biomechanika kręgosłupa	22
Budowa anatomiczna kręgów	22
Połączenia kręgów	29
Połączenia kręgów z żebrami	32
Połączenie kręgosłupa z kością krzyżową	33
Połączenia kości krzyżowej z kośćmi biodrowymi	33
Mechanika kręgosłupa	34
Mięśnie głębokie grzbietu	39
Miomechanika głębokich mięśni grzbietu	42
Podsumowanie	45
Piśmiennictwo	46
3. Postawa i jej wady	47
Czynniki wpływające na kształtowanie się postawy	47
Zmienność postawy	51
Badanie postawy i sposoby jej dokumentacji	53
Wady postawy	56
Dokumentacja wad postawy	61
Podsumowanie	65
Piśmiennictwo	65
4. Boczne skrzywienia kręgosłupa	67
Dane ogólne i statystyczne	67
Podziały skolioz strukturalnych	68
Podsumowanie	72
Piśmiennictwo	72
5. Boczne skrzywienia kręgosłupa o znanej etiologii.	
Patomechanika powstawania i rozwoju	74
Wrodzone boczne skrzywienia kręgosłupa	74
Nabyte lub rozwojowe boczne skrzywienia kręgosłupa	82

Podsumowanie	93
Piśmiennictwo	94
6. Boczne skrzywienia kręgosłupa o nie znanej etiologii	95
Dane ogólne i podział	95
Etiologia i patogenezę idiopatycznych bocznych skrzywień kręgosłupa (teorie powstawania i rozwoju)	99
Podsumowanie	111
Piśmiennictwo	112
7. Badania nad patomechaniką bocznych idiopatycznych skrzywień kręgosłupa	115
Badania doświadczalne	115
Badania kliniczne	118
Badania anatomopatologiczne	134
Porównanie wyników badań doświadczalnych, klinicznych i anatomopatologicznych	149
Podsumowanie	153
Piśmiennictwo	154
8. Kompensacja bocznych skrzywień kręgosłupa	156
Dane ogólne. Pojęcie kompensacji liniowej i pozaliniowej	156
Zniekształcenie miednicy jako przejaw kompensacji pozaliniowej	159
Kliniczne badanie zniekształceń miednicy u chorych z bocznymi skrzywieniami kręgosłupa	161
Podsumowanie	165
Piśmiennictwo	166
9. Boczne skrzywienia kręgosłupa powikłane niedowładami kończyn dolnych	167
Podsumowanie	172
Piśmiennictwo	172
10. Uwagi na temat etiopatogenezy skolioz idiopatycznych (dystonicznych)	173
Podsumowanie	175
Piśmiennictwo	176
Skorowidz rzeczy	177